TEISINGUMO TEISMO (šeštoji kolegija) SPRENDIMAS

2014 m. spalio 23 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Bendrijos muitinės kodeksas — Importo muito išieškojimas — Prekių kilmė — Įrodinėjimo priemonės — Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija — 47 straipsnis — Teisė į gynybą — Teisė į veiksmingą teisminę gynybą — Valstybių narių procesinės autonomijos principas“

Byloje C-437/13

dėl *Hoge Raad der Nederlanden* (Nyderlandai) 2013 m. liepos 12 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2013 m. rugpjūčio 2 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Unitrading Ltd

prieš

Staatssecretaris van Financiën

TEISINGUMO TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas S. Rodin, teisėjai A. Borg Barthet ir M. Berger (pranešėja),

generalinis advokatas N. Jääskinen,

posėdžio sekretorius V. Tourrès, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2014 m. liepos 3 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Unitrading Ltd*, atstovaujamos advokato R. Niessen-Cobben,

— Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos B. Koopman, M. Bulterman ir H. Stergiou,

— Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek ir J. Vláčil,

— Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos J. Beeko, padedamos QC K. Beal,

— Europos Komisijos, atstovaujamos W. Roels ir B.-R. Killmann,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

* Proceso kalba: nyderlandų.

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Unitrading Ltd* (toliau – *Unitrading*) ir *Staatssecretaris van Financiën* ginčą dėl importo muito nustatymo.

Teisinis pagrindas

3 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 4 t., p. 307, toliau – Muitinės kodeksas), 243 straipsnyje nustatyta:

„1. Bet kuris asmuo turi teisę apskųsti muitinės priimtus sprendimus, susijusius su muitų teisės aktų taikymu, kurie su juo susiję tiesiogiai ir individualiai.

<…>

2. Teise pateikti skundą galima pasinaudoti:

a) pradžioje pateikiant skundą muitinės įstaigai, valstybės narės paskirtai vykdyti atitinkamas funkcijas;

b) po to vadovaujantis valstybėse narėse galiojančiais teisės aktais pateikiant skundą nepriklausomai institucijai, kuri gali būti teisminė institucija arba jai lygiavertė specializuota institucija.“

4 Muitinės kodekso 245 straipsnyje numatyta:

„Apskundimo procedūros taikymo tvarką nustato valstybių narių nuostatos.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

5 2007 m. lapkričio 20 d. *Unitrading*, įsteigta Rikmansverte (Jungtinė Karalystė), Nyderlandų muitinei deklaravo 86 400 kg šviežių česnakų galvučių (toliau – prekė) išleidimą į laisvą apyvartą. Deklaraciją pateikė tiesioginė *Unitrading* atstovė *F.V. de Groof's In- en Uitklaringsbedrijf BV*, veikianti kaip *Comex* (toliau – *Comex*). Kaip prekių kilmės šalis deklaracijoje buvo nurodytas Pakistanas. Prie deklaracijos buvo pridėtas 2007 m. lapkričio 5 d. *Karachi Chamber of Commerce and Industry* išduotas kilmės sertifikatas.

6 2007 m. lapkričio 21 d. Nyderlandų muitinė paėmė prekės mėginių. Tą pačią dieną muitinė pareikalavo pateikti papildomą garantiją, kilus abejonių dėl nurodytos kilmės šalies teisingumo. *Unitrading* pateikus šią garantiją, 2007 m. lapkričio 26 d. muitinė išleido prekę. Vis dėlto Amsterdamo (Nyderlandai) muitinės laboratorija dalį kiekvieno mėginio (toliau kartu – mėginių dalys) perdavė ištirti, taikant labai detalų ICP / MS (*Inductively coupled plasma mass spectroscopy*) metodą, *U.S. Department of Homeland Security, Customs and Border Protection* (Jungtinių Amerikos Valstijų vidaus saugumo ministerijos Muitinės ir sienų apsaugos biuras) laboratorijai (toliau – Amerikos laboratorija). Ši laboratorija 2008 m. sausio 8 d. rašte nurodė, kad tikimybė, jog ištirta prekė yra kilusi iš Kinijos, yra mažiausiai 98 %.

7 *Comex* prašymu kita kiekvieno mėginio dalis buvo nusiųsta Amerikos laboratorijai; atlikusi tyrimą ši patvirtino savo ankstesnę išvadą. Muitinė atmetė *Comex* pasiūlymą ištirti prekę Pakistane bendrovės, kuriai prekė buvo importuota į Nyderlandus, lėšomis.

8 Amsterdamo muitinės laboratorija atitinkamai Nyderlandų muitinei pranešė apie naujo tyrimo rezultatus. Ji taip pat pranešė, kad likę tirti mėginiai nebus saugomi laboratorijoje, tačiau centrinėje mėginių saugykloje iki 2009 m. gegužės 30 d. dar bus laikomi kontroliniai mėginiai; *Unitrading* apie tai buvo pranešta 2008 m. birželio 11 d. 2008 m. gruodžio 2 d. muitinė padarė išvadą, kad prekė yra kilusi iš Kinijos.

9 2008 m. gruodžio 19 d. dėl *Unitrading* buvo priimtas ir jai įteiktas pranešimas apie muito dydį, kuriame buvo nurodyta sumokėti muitą (toliau – ginčijamas pranešimas apie muito dydį). Atsižvelgiant į konstatavimą, kad prekė yra Kinijos kilmės, buvo nustatytas papildomas 1 200 EUR muitas už 1 000 kg, t. y. iš viso 98 870,40 EUR.

10 *Unitrading* apskundė ginčijamą pranešimą apie muito dydį ir ginčijo Amerikos laboratorijos atliktus tyrimus. Į Amsterdamo muitinės laboratorijos paklausimą Amerikos laboratorija 2009 m. vasario 9 d. elektroniniu laišku atsakė, kad mėginių dalys buvo palygintos su jos duomenų bazėje esančiais duomenimis apie nurodytą prekės kilmės šalį, t. y. Pakistaną, ir įtariamą kilmės šalį, t. y. Kiniją. 2009 m. kovo mėn. Amerikos laboratorija taip pat pranešė Amsterdamo muitinės laboratorijai, kad prekės mėginiuose rasta daugiau nei 15 elementų pėdsakų. Tačiau buvo atsisakyta atskleisti duomenis apie lygintus Kinijos ir Pakistano regionus, motyvuojant tuo, kad tai slapti duomenys ir prieigą prie jų riboja įstatymas.

11 2009 m. spalio 20 d. tarnybiniame pranešime dėl Kinijoje atlikto tyrimo dėl keleto į Jungtinę Karalystę, Nyderlandus ir Belgiją nugabentų šviežių česnakų galvučių siuntų, kurių nurodyta kilmės šalis Pakistanas, nors buvo įtariama, kad prekės kilusios iš Kinijos, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) padarė išvadą, kad buvo rimtų priežasčių manyti, jog kilmės šalis buvo ne Pakistanas, o Kinija.

12 Kadangi šiomis aplinkybėmis muitinė paliko galioti ginčijamą pranešimą apie muito dydį, *Unitrading* kreipėsi į *Rechtbank te Haarlem* (Harlemo pirmosios instancijos teismas); šis 2010 m. rugpjūčio 12 d. sprendimu skundą dėl minėto sprendimo pripažino nepagrįstu. Šį teismo sprendimą *Unitrading* apeliacine tvarka apskundė *Gerechtshof te Amsterdam* (Amsterdamo apeliacinis teismas), o šis 2012 m. gegužės 10 d. paliko galioti pirmosios instancijos teismo sprendimą, nes nusprendė, kad Nyderlandų muitinė įrodė, jog prekės kilmės šalis yra ne Pakistanas, o Kinija. *Gerechtshof te Amsterdam* taip pat pažymėjo, kad teismo posėdžio dieną Amsterdame dar buvo prekių mėginių dalių, kurias galima būtų panaudoti kontroliniam patikrinimui. *Unitrading* padavė kasacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

13 Šiomis aplinkybėmis *Hoge Raad der Nederlanden* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Chartijos 47 straipsnyje įtvirtintos teisės reiškia, kad tuomet, kai nustatydamos importuotų prekių kilmę muitinės įstaigos nori remtis trečiojo asmens atlikto tyrimo rezultatais, o papildomos informacijos apie tyrimą tas trečiasis asmuo neatskleidė nei muitinės įstaigoms, nei deklarantui ir dėl to tapo sunkiau patikrinti padarytų išvadų teisingumą ar jas paneigti arba nebeliko galimybės to padaryti, taip pat sunkesnė tapo teismo užduotis įvertinti tyrimo rezultatus, teismas gali neatsižvelgti į tokius tyrimo rezultatus? Ar atsakant į šį klausimą turi reikšmės tai, kad tas trečiasis asmuo muitinės įstaigoms ir suinteresuotajam asmeniui atsisakė pateikti atitinkamą informaciją, be jokių paaiškinimų nurodęs motyvą, kad tai yra teisiškai jautri informacija (*law enforcement sensitive*)?

2. Ar Chartijos 47 straipsnyje įtvirtintos teisės reiškia, kad muitinės įstaigos – jei to pagrįstai galima iš jų reikalauti – turi padėti suinteresuotajam asmeniui jo prašymu jo lėšomis jo nurodytoje kilmės šalyje atlikti patikrinimą ir (arba) paimti mėginius, jei jos negali atskleisti papildomos informacijos, susijusios su atliktu tyrimu, kuriuo jos grindžia savo išvadą dėl tam tikros tirtų prekių kilmės, o ši išvada motyvuotai ginčijama?

3. Ar atsakant į pirmąjį ir antrąjį klausimus turi reikšmės tai, kad pranešus apie skolą muitinei dar kažkurį laiką prekių mėginių dalys buvo saugomos ir suinteresuotasis asmuo jas galėjo pateikti tirti kitoje laboratorijoje, net jei tokio tyrimo rezultatas negalėtų turėti įtakos faktui, kad muitinės įstaigų pasirinktos laboratorijos rezultatai negali būti patikrinti, todėl net tuo atveju, jei kita laboratorija patvirtintų suinteresuotojo asmens nurodytą kilmę, teismas vis tiek negalėtų palyginti abiejų laboratorijų rezultatų patikimumo? Jei taip, ar muitinės įstaigos turi nurodyti suinteresuotajam asmeniui, kad dar yra likusių prekių mėginių dalių ir kad jis gali pareikalauti tų mėginių minėtam tyrimui atlikti?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

14 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Chartijos 47 straipsnis aiškintinas taip, kad juo muitinės įstaigoms nustatant importuotų prekių kilmę draudžiama remtis trečiojo asmens atlikto tyrimo rezultatais, jei papildomos informacijos apie tyrimą tas trečiasis asmuo neatskleidė nei muitinei, nei deklarantui ir dėl to tapo sunkiau patikrinti padarytų išvadų teisingumą ar jas paneigti arba nebeliko galimybės to padaryti.

15 Anot *Unitrading*, pagal Chartijos 47 straipsnį reikalaujama, kad suinteresuotasis asmuo galėtų sužinoti dėl jo priimto sprendimo motyvus. Be to, atsižvelgiant į rungimosi principą, kuris yra teisės į gynybą dalis, bylos šalims turi būti suteikta teisė susipažinti su visais teismui pateiktais dokumentais arba pastabomis, galinčiais daryti įtaką jo sprendimui, ir dėl jų pareikšti savo nuomonę. Sprendime *ZZ* (C-300/11, EU:C:2013:363) Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad jei būtina neatskleisti atitinkamam asmeniui kai kurios informacijos, visų pirma dėl privalomų su valstybės saugumu susijusių priežasčių, nacionalinis teismas turi turėti ir įgyvendinti priemones ir proceso teisės normas, kurios leistų suderinti šias priežastis su Chartijos 47 straipsnyje įtvirtintomis teisėmis.

16 Čekijos vyriausybė pabrėžia, kad jei muitinė ketina grįsti savo sprendimą aplinkybe, kad deklaranto informacija apie kilmės šalį neatitinka tikrovės, ji turi įrodyti šį savo teiginį. Įrodomąją reikšmę gali turėti tik tyrimo ataskaita, iš kurios aiškiai matyti, kokia procedūra buvo taikoma ir koks rezultatas pasiektas; šios informacijos turėtų pakakti, kad muitinė galėtų įvertinti rezultatų patikimumą ir reikšmingumą, o suinteresuotasis asmuo galėtų veiksmingai pareikšti savo nuomonę dėl šių rezultatų.

17 Nyderlandų vyriausybė nurodo, kad nei muitinė, nei *Unitrading*, nei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas negalėjo visapusiškai susipažinti su visomis Amerikos laboratorijos atlikto tyrimo detalėmis. Vis dėlto, atsižvelgdama į šios laboratorijos patikimumą, muitinė galėjo teisėtai nuspręsti, kad ataskaitos apie tyrimų rezultatus yra pakankamas įrodymas. Pagal Chartijos 47 straipsnį garantuojama veiksminga teismo kontrolė reikalauja, kad suinteresuotasis asmuo galėtų sužinoti dėl jo priimto sprendimo motyvus. Anot šios vyriausybės, pagrindinėje byloje šio reikalavimo buvo laikomasi.

18 Jungtinės Karalystės vyriausybė teigia, kad pagal Muitinės kodekso 245 straipsnį kiekviena valstybė narė, nepažeisdama lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų, savo nacionalinės teisės sistemoje turi nustatyti teisės apskųsti suinteresuotajam asmeniui nepalankų nacionalinės muitinės sprendimą įgyvendinimo tvarką. Sprendimo *ZZ* (EU:C:2013:363) 57–66 punktuose Teisingumo Teismas atskyrė

administracinio sprendimo motyvus nuo šiuos motyvus pagrindžiančių įrodymų ir nusprendė, kad nacionalinis teismas turi įvertinti, ar teisės į gynybą apribojimai dėl įrodymų neatskleidimo gali turėti įtakos šių įrodymų įrodomajai galiai ir, jei taip, kiek.

19 Anot Europos Komisijos, kadangi Sąjungos teisėje įrodymų sąvoka nereglamentuojama, priimtinomis laikytinos iš esmės visos įrodinėjimo priemonės, kurios valstybių narių proceso teisėje pripažįstamos procedūrose, analogiškose numatytajai Muitinės kodekso 243 straipsnyje. Tačiau iš Sprendimo *ZZ* (EU:C:2013:363) 62–67 punktų matyti kompetentingų muitinės įstaigų pareiga įrodyti, kad svarbių bendrojo valstybėms narėms intereso tikslų siekimui būtų pakenkta, jei būtų atskleisti tikslūs ir išsamūs įrodymai, pagrindžiantys jų sprendimo teisėtumą.

20 Šiuo klausimu primintina, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką Chartijos 47 straipsniu garantuojama veiksminga teismo kontrolė reikalauja, pirma, kad suinteresuotasis asmuo galėtų sužinoti dėl jo priimto sprendimo motyvus arba perskaitęs patį sprendimą, arba jo paties prašymu pranešus jam šiuos motyvus, kad šis asmuo galėtų kuo geresnėmis sąlygomis ginti savo teises ir susipažinęs su visa informacija nuspręsti, ar tikslinga kreiptis į kompetentingą teismą. Antra, kompetentingas teismas turi turėti galią reikalauti iš atitinkamos institucijos pranešti šiuos motyvus, kad jis galėtų visiškai vykdyti atitinkamo nacionalinio sprendimo teisėtumo kontrolę (šiuo klausimu žr. Sprendimo *ZZ*, EU:C:2013:363, 53 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

21 Iš Teisingumo Teismo praktikos taip pat matyti, kad, kalbant apie teismo procesą, remiantis rungimosi principu, kuris yra Chartijos 47 straipsnio įtvirtintos teisės į gynybą dalis, bylos šalims turi būti suteikta teisė susipažinti su visais teismui pateiktais dokumentais arba pastabomis, galinčiais daryti įtaką jo sprendimui, ir dėl jų pareikšti savo nuomonę. Pagrindinė teisė į veiksmingą teisminę gynybą būtų pažeista, jeigu teismas sprendimą grįstų faktinėmis aplinkybėmis ir dokumentais, su kuriais šalys ar viena iš jų negalėjo susipažinti ir pareikšti dėl jų savo nuomonės (Sprendimo *ZZ*, EU:C:2013:363, 55 ir 56 punktus ir juose nurodytą teismo praktiką).

22 Tačiau neatrodo, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamu atveju būtų pažeisti šio sprendimo 20 ir 21 punktuose nurodyti principai. Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad *Unitrading* žinomi dėl jos priimti sprendimo motyvai, kad ji susipažino su visais teismui pateiktais dokumentais arba pastabomis, galinčiais daryti įtaką jo sprendimui, ir galėjo dėl jų pareikšti savo nuomonę teisme.

23 Šiomis aplinkybėmis Amerikos laboratorijos pateikti tyrimų rezultatai yra paprasta įrodinėjimo priemonė, kurią Nyderlandų muitinė ir teismai galėjo laikyti pakankamai įrodančia tikrąją prekės kilmę, taip pat atsižvelgdami į *Unitrading* pateiktus argumentus ir įrodymus. Kaip teisingai pabrėžė Komisija, kadangi Sąjungos teisėje įrodymų sąvoka nereglamentuojama, priimtinomis laikytinos iš esmės visos įrodinėjimo priemonės, kurios valstybių narių proceso teisėje pripažįstamos procedūrose, analogiškose numatytajai Muitinės kodekso 243 straipsnyje (Sprendimo *Sony Supply Chain Solutions (Europe)*, C-153/10, EU:C:2011:224, 41 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

24 Net svarbią ar lemiamą įtaką atitinkamo ginčo sprendimui turinčios įrodinėjimo priemonės priimtinumo negalima ginčyti vien dėl to, kad nei suinteresuotoji šalis, nei bylą nagrinėjantis teismas negali visapusiškai patikrinti šios įrodinėjimo priemonės, o taip, atrodo, yra kalbant apie Amerikos laboratorijos tyrimų rezultatus pagrindinėje byloje. Iš tiesų, nors tokiu atveju suinteresuotoji šalis negali visapusiškai patikrinti šių tyrimų rezultatų tikslumo, jos padėtis vis dėlto neprilygsta nagrinėtajai byloje, kurioje priimtas Sprendimas *ZZ* (EU:C:2013:363), kai kompetentinga nacionalinė institucija ir teismas, gavęs skundą dėl jos sprendimo, taikydami toje byloje ginčijamą nacionalinės teisės aktą, atsisakė atskleisti suinteresuotajam asmeniui tikslius ir išsamius dėl jo priimto sprendimo motyvus.

25 Taip pat neatrodo, kad pagrindinėje byloje būtų pažeista teisė į veiksmingą teisminę gynybą, nes nematyti, kad pagal nacionalinę proceso teisę vienas po kito bylą nagrinėję teismai būtų saistomi muitinės atlikto faktų vertinimo ir naudotų įrodinėjimo priemonių (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Wilson*, C-506/04, EU:C:2006:587, 61 punktą).

26 Iš tiesų, jeigu suinteresuotoji šalis gali pagrįstai ginčyti tinkamumą įrodinėjimo priemonės, kurios nei bylos šalys, nei bylą nagrinėjantis teismas negalėjo visapusiškai patikrinti, kaip atsitiko pagrindinėje byloje nagrinėjamų tyrimų rezultatų atveju, teigdama, kad ši įrodinėjimo priemonė tik netiesiogiai įrodo faktus, kuriais remiamasi, ir pateikdama kitų įrodymų, galinčių patvirtinti priešingus jos argumentus, šio asmens teisė į veiksmingą teisminę apsaugą, numatyta Chartijos 47 straipsnyje, iš esmės nepažeista. Kaip matyti iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą ir iš per posėdį pateiktų Nyderlandų vyriausybės pastabų, vienas po kito pagrindinę bylą nagrinėję teismai laisvai vertina jiems pateiktų įrodymų tinkamumą.

27 Kadangi šiuo atveju Muitinės kodekso 245 straipsnyje numatyta, kad nuostatas dėl šio kodekso 243 straipsnyje numatytos apskundimo procedūros taikymo tvarkos nustato valstybės narės, konstatuotina, kad kiekviena valstybė narė savo vidaus teisės sistemoje turi nustatyti tokio apskundimo procesines taisykles su sąlyga, kad šios taisyklės nebus mažiau palankios nei taikomos panašiems nacionaline teise grindžiamiems skundams (lygiavertiškumo principas) ir kad dėl jų naudojimasis Bendrijos teisėje nustatytomis teisėmis netaps praktiškai neįmanomas arba pernelyg sudėtingas (veiksmingumo principas). Šie argumentai taip pat galioja ir įrodinėjimo tvarkai (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Direct Parcel Distribution Belgium*, C-264/08, EU:C:2010:43, 33 ir 34 punktus bei juose nurodytą teismo praktiką).

28 Kad užtikrintų veiksmingumo principo laikymąsi, nacionalinis teismas, nustatęs, jog dėl skolą muitinei turinčiam sumokėti asmeniui tenkančios pareigos įrodyti deklaruotų prekių kilmę paneigiant muitinės naudoto netiesioginio įrodymo tinkamumą gali būti neįmanoma arba pernelyg sudėtinga pateikti tokį įrodymą, nes, be kita ko, tai yra duomenys, kurių mokesčių mokėtojas negali turėti, privalo imtis visų jam nacionalinės teisės suteiktų procesinių priemonių, kurioms priskiriamas reikiamų tyrimo priemonių taikymas (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Direct Parcel Distribution Belgium*, EU:C:2010:43, 35 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

29 Tačiau jeigu panaudojęs visas jam nacionalinės teisės suteiktas procesines priemones nacionalinis teismas padaro išvadą, kad tikroji atitinkamų prekių kilmė skiriasi nuo deklaruotosios ir kad todėl papildomo muito nustatymas ar net baudos skyrimas deklarantui yra pateisinamas, pagal Chartijos 47 straipsnį šiam teismui nedraudžiama priimti atitinkamo sprendimo.

30 Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti: Chartijos 47 straipsnis aiškintinas taip, kad juo nedraudžiama importuotų prekių kilmės įrodymų, muitinės pateiktų pagal nacionalinę proceso teisę, grįsti trečiojo asmens atlikto tyrimo rezultatais, jei papildomos informacijos apie tyrimą tas trečiasis asmuo neatskleidė nei muitinės įstaigoms, nei deklarantui ir dėl to tapo sunkiau patikrinti padarytų išvadų teisingumą ar jas paneigti arba nebeliko galimybės to padaryti, jei laikomasi veiksmingumo ir lygiavertiškumo principų. Nacionalinis teismas turi patikrinti, ar taip yra pagrindinėje byloje.

Dėl antrojo ir trečiojo klausimų

31 Antruoju ir trečiuoju klausimais, kuriuos tikslinga nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar tokiu atveju, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, jeigu muitinės įstaigos negali atskleisti papildomos informacijos, susijusios su atliktu tyrimu, Chartijos 47 straipsnis aiškintinas taip, kad jame įtvirtintos teisės reiškia, jog muitinės įstaigos turi patenkinti suinteresuotojo asmens prašymą jo lėšomis jo nurodytoje kilmės šalyje atlikti nagrinėjamos prekės tyrimus. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat siekia sužinoti, ar turi reikšmės tai, kad prekių mėginių dalys kažkurį laiką buvo saugomos ir suinteresuotasis asmuo jas galėjo pateikti tirti kitoje laboratorijoje, ir, jei taip, ar muitinės įstaigos turi pranešti suinteresuotajam asmeniui apie saugomas prekių mėginių dalis ir apie tai, kad jis gali pareikalauti tų mėginių minėtam tyrimui atlikti.

32 Siekiant atsakyti į antrąjį ir trečiąjį klausimus, primintina, pirma, kad pagal Chartijos 47 straipsnį iš esmės nedraudžiama importuotų prekių kilmės įrodymų, muitinės pateiktų pagal nacionalinę proceso teisę, grįsti trečiojo asmens atlikto tyrimo rezultatais, kurių teisingumo negalima patikrinti ar paneigti, jei laikomasi veiksmingumo ir lygiavertiškumo principų.

33 Antra, iš šio sprendimo 27 punkto matyti, kad, viena vertus, kiekviena valstybė narė savo vidaus teisės sistemoje turi nustatyti Muitinės kodekso 243 straipsnyje numatyto apskundimo procesines taisykles su sąlyga, kad šios taisyklės nebus mažiau palankios nei taikomos panašiems nacionaline teise grindžiamiems skundams (lygiavertiškumo principas) ir kad dėl jų naudojimasis Bendrijos teisėje nustatytomis teisėmis netaps praktiškai neįmanomas arba pernelyg sudėtingas (veiksmingumo principas), ir, kita vertus, šie argumentai taip pat galioja įrodinėjimo tvarkai.

34 Visi šie argumentai taikytini antrajam ir trečiajam klausimams. Vadinasi, nepaisant būtinybės valstybėms narėms laikytis veiksmingumo ir lygiavertiškumo principų, klausimai, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamu atveju muitinės įstaigos turi patenkinti suinteresuotojo asmens prašymą atlikti tyrimus trečiojoje šalyje, ar šiuo atveju turi reikšmės tai, kad prekių mėginių dalys tam tikrą laiką buvo saugomos ir, jei taip, ar muitinės įstaigos turi apie tai pranešti suinteresuotajam asmeniui, turi būti vertinami remiantis nacionaline proceso teise.

35 Taigi į antrąjį ir trečiąjį klausimus atsakytina: tokiu atveju, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, jeigu muitinės įstaigos negali atskleisti su atliktu tyrimu susijusios papildomos informacijos, klausimas, ar muitinės įstaigos turi patenkinti suinteresuotojo asmens prašymą jo lėšomis atlikti tyrimus jo nurodytoje kilmės šalyje, taip pat klausimas, ar turi reikšmės tai, kad prekių mėginių dalys kažkurį laiką buvo saugomos ir suinteresuotasis asmuo jas galėjo pateikti tirti kitoje laboratorijoje, ir, jei taip, ar muitinės įstaigos turi pranešti suinteresuotajam asmeniui apie saugomas prekių mėginių dalis ir apie tai, kad jis gali pareikalauti tų mėginių minėtam tyrimui atlikti, turi būti vertinami remiantis nacionaline proceso teise.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

36 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (šeštoji kolegija) nusprendžia:

1. **Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnis aiškintinas taip, kad juo nedraudžiama importuotų prekių kilmės įrodymų, muitinės pateiktų pagal nacionalinę proceso teisę, grįsti trečiojo asmens atlikto tyrimo rezultatais, jei papildomos informacijos apie tyrimą tas trečiasis asmuo neatskleidė nei muitinės įstaigoms, nei deklarantui ir dėl to tapo sunkiau patikrinti padarytų išvadų teisingumą ar jas paneigti arba nebeliko galimybės to padaryti, jei laikomasi veiksmingumo ir lygiavertiškumo principų. Nacionalinis teismas turi patikrinti, ar taip yra pagrindinėje byloje.**

2. **Tokiu atveju, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, jeigu muitinės įstaigos negali atskleisti su atliktu tyrimu susijusios papildomos informacijos, klausimas, ar muitinės įstaigos turi patenkinti suinteresuotojo asmens prašymą jo lėšomis atlikti tyrimus jo nurodytoje kilmės šalyje, taip pat klausimas, ar turi reikšmės tai, kad prekių mėginių dalys kažkurį laiką buvo saugomos ir suinteresuotasis asmuo jas galėjo pateikti tirti kitoje laboratorijoje, ir, jei taip, ar muitinės įstaigos turi pranešti suinteresuotajam asmeniui apie saugomas prekių mėginių dalis ir apie tai, kad jis gali pareikalauti tų mėginių minėtam tyrimui atlikti, turi būti vertinami remiantis nacionaline proceso teise.**

Parašai.